

FUNKSJONSKRAV TIL UTEOMRÅDE / LEKEAREAL FOR SKOLENE I ÅS KOMMUNE

SKOLENS UTEAREAL

Skolens utearealer skal betjene ulike aktiviteter, både organiserte og uorganiserte, både innenfor og utenfor skoletid. Skolens uteområder vil ofte være en del av nærmiljøets aktivitetstilbud, både mhp sport, lek og forskjellige arrangementer. Uteanlegget med møblering og utstyr skal være tilgjengelig og brukbart for alle. Den komplekse bruken vil sette krav til funksjonell utforming samtidig som helheten må ivaretas på en god måte.

Rapporten "Skolens utearealer – Om behovet for arealnormer og virkemidler", laget for Sosial- og helsedirektoratet og utgitt i 2003, kommer blant annet med anbefalinger til funksjoner og kvaliteter en skoles uteområde bør inneholde.

Utformingen skal ta hensyn til områdets særpreg og egenart, og inspirere barn og ungdom til å bruke egen fantasi og kreativitet i leken. En godt utrustet skolegård, med rom for positive aktiviteter, er sentral i arbeidet for å redusere mobbing (jf. Olweus' programpakke mot mobbing, ECICSB 1998). Studier viser at gode uteareal reduserer mengden vold, mobbing og uro blant elevene og stimulerer trivsel, motivasjon og læringsevne.

Skolens uteområde er en viktig arena for elevers utfoldelse og læring og må derfor tilrettelegges for allsidig lek og trygghet, både fysisk og sosialt og utformes etter prinsippene for universell utforming. Utearealet til skolene skal kjennetegnes ved at det er variert, tilrettelagt for ulike aktiviteter og tilpasset aktivitetsbehovene og alderssammensetningen til elevene.

For skolene i Ås kommune er det aktuelt å benytte skolens nærområde aktivt i undervisningen, og det er nærliggende å peke på tema innenfor miljølære, naturfag og samfunnsfag hvor en kan samarbeide med lokalmiljøet og gjøre seg nytte av nærområdene til skolene.

I utformingen skal en legge vekt på følgende prinsipp for utearealet:

- Legge til rette for variasjon i aktiviteter.
- Skjerming mot regn og vind.
- Legge til rette for sanseopplevelser.
- Beholde tomtens naturlige kvaliteter som berg, trær, bekker osv.
- Legge til rette for uteundervisning.
- Unngå store ubrukte areal. Del opp areal med vegetasjon og terrenginngrep.
- Trafikksikkerhet; skille mellom bil og barn.

Elevers behov og ønsker for utearealet endrer seg med økende alder. Dette løses godt gjennom en soneinndeling av uteområdet hvor aktiviteter som krever mye bevegelse skiller fra roligere aktiviteter. Barn og ungdom har behov for å bruke hele kroppen og oppleve mestring, uteområde bør derfor stimulere til dette. Viktige momenter i så henseende blir at skoleområdet:

- Gir utfordringer innen fysisk aktivitet.
- Har plass til ulike former for ballspill.
- Har kupert/ulendt terreng som gir motoriske utfordringer.
- Har møtesteder og områder for sosialt samvær.

- Tar hensyn til at jenter og gutter har ulike behov.
- Universell utforming -er funksjonelt for alle, også for elever med nedsett funksjonsevne.

Mulige elementer på uteområdet kan være:

- Sandkasse
- Sklie
- Fugleredehuske
- Klatrestativ / hinderløype
- Bord og benker / sittegrupper
- Ballbinge
- Basketballstativ
- Fotballbane
- Bordtennisbord
- Leskur
- Amfi
- Plantekasser / område for skolehage
- Område for vannaktivitet

FORSKRIFTER, LOVER OG REGLER

Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr

Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr stiller generelle krav om at lekeplassutstyr ikke skal «medføre helseskade for brukere og tredjepart når utstyret brukes til de formål det er beregnet for eller slik det forventes at barn skal bruke det», samt krav om ettersyn av lekeplassutstyr.

Av forskriften fremgår det at: "Den som anskaffer eller eier lekeplassutstyr er ansvarlig for jevnlig ettersyn og nødvendig vedlikehold, slik at utstyrets sikkerhetsegenskaper opprettholdes".

Norsk Standard 1176 gir anbefalinger om hvordan forskriften om sikkerhet ved lekeplassutstyr kan oppfylles. Det anbefales:

- Rutinemessig visuelt ettersyn
- Funksjonsettersyn
- Årlig hovedettersyn.

Hovedettersyn bør utføres av sakkyndige personer i nøyaktig samsvar med produsentens anvisninger.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Både bygg og uteområder skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges.

Tilgjengelighet for brannbil og sykebil

Det må være tilgjengelighet for utrykningskjøretøyer frem til skolens inngangspartier.

I tillegg må uteområdet kunne ryddes for snø om vinteren.

Plan og bygningsloven

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak.

Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.